

цього можна досягти тільки шляхом встановлення партнерських відносин, що часто можливо лише за умови успішного проведення ділових переговорів [4].

Список використаних джерел:

1. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : навч. посіб. з етикету для студентів / О. В. Кубрак. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. – 208 с.
2. Палеха Ю. І. Ділова етика : навч.-метод. посіб. / Ю. І. Палеха. – 5-те вид. випр. і доп. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 309 с.
3. Крупський О. П. Професійна етика як фактор становлення й розвитку соціально-відповідальної організаційної культури туристичного підприємства / О. П. Крупський // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2014. – Вип. 6. – С. 30.
4. Нікілева Л. О. Особливості міжнародних партнерських відносин між суб'єктами підприємництва в інформаційному суспільстві / Л. О. Нікілева // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2014. – Вип. 6. – С. 27.

К. ф.-м. н. Іванов Р. В., Іванов К. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЙНОЇ ДИНАМІКИ НА ДІЛОВУ АКТИВНІСТЬ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ

Вплив кризових явищ на величину і структуру доходів домогосподарств здійснюється через такі напрями і конкретні канали, як інфляція і безробіття, внутрішній і зовнішній борг держави, стійкість національної валюти, сальдо зовнішньо-торгівельного і платіжного балансу.

Відомо, що доходи домогосподарств, як економічної одиниці, складаються з: заробітної платні; прибутку та змішаного доходу; доходу від власності; соціальної допомоги та інших поточних трансфертів.

При цьому отримання прибутку та змішаного доходу пов'язане з виконанням виробничої функції, що забезпечується таким ендогенним фактором як ділова активність домогосподарства у якості суб'єкту господарювання.

Тим не менш, можливість отримання та ефективність подальшого використання (споживання-заощадження) доходів безпосередньо залежить від низки екзогенних факторів, одним з яких є інфляція.

З огляду на наявні статистичні дані [1; 2] можна стверджувати, що до кінця 2013 р. інфляція в Україні мала характер повзучої, адже не перевищувала 10 %

на рік, а у 2014–2015 рр. була галопуючою. Значення індексу споживчих цін (ІСЦ) у 2016–2017 рр. є більшими ніж 10 %, але перевищення є незначним, тому будемо вважати, що на сьогодні інфляція є квазіповзучою.

З метою вивчення динаміки доходів домогосподарств було проведено аналіз відносних значень їх складових (див. таблицю 1), зокрема прибутку та змішаного доходу і доходу від власності, до сукупного доходу. При цьому з огляду на наявну статистичну інформацію [3] були використані осереднені величини за рік протягом 2011–2017 рр.

Очевидно, що на 2015 р. припадає падіння частки заробітної платні в доходах домогосподарств. У той час як стрімке зростання у 2015–2017 рр. пояснюється відповідною державною політикою збільшення соціальних стандартів. У цей же час максимальне значення частки прибутку та змішаного доходу також припадає на 2015 р. (табл. 1).

Таблиця 1. Склад доходів домогосподарств (%) в Україні (2011–2017 рр.) [3]

Дохід	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Заробітна плата, %	42,2	41,4	41,6	41,1	39,3	43,3	46,8
Прибуток та змішаний дохід, %	16,1	15,6	14,6	17,7	18,1	17,4	13,1
Доходи від власності (одержані), %	4,9	4,7	4,9	5,7	5,4	3,9	2,6
Соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти, %	37,8	38,3	38,9	35,5	37,2	35,4	37,5

Дані в табл. 1 свідчать проте, що частка доходів домогосподарств від власності була найбільшою у 2014–2015 рр. Цей факт можна пояснити, у першу чергу, стрімкою монетизацією банківських депозитів [3].

Застосування кореляційно-регресійного аналізу дозволило встановити, що зміни частки прибутку та змішаного доходу в загальних доходах домогосподарств в 2011–2017 рр. мали характер прямої залежності від динаміки інфляції. Тобто, збільшення інфляції провокувало підвищення «ділової активності» домогосподарств.

Так обчислення коефіцієнтів лінійної кореляції щодо значень ІСЦ і частки доходів домогосподарств у формі прибутку та змішаного доходу показало значення цієї величини на рівні 0,65 для темпів зростання і для значень 0,59 – для темпу приросту цих величин. Це підтверджує тезу про зв'язок між ІСЦ та

часткою прибутку та змішаного доходу в загальних доходах домогосподарств в 2011–2017 рр. і характеризує його на достатньо високому рівні.

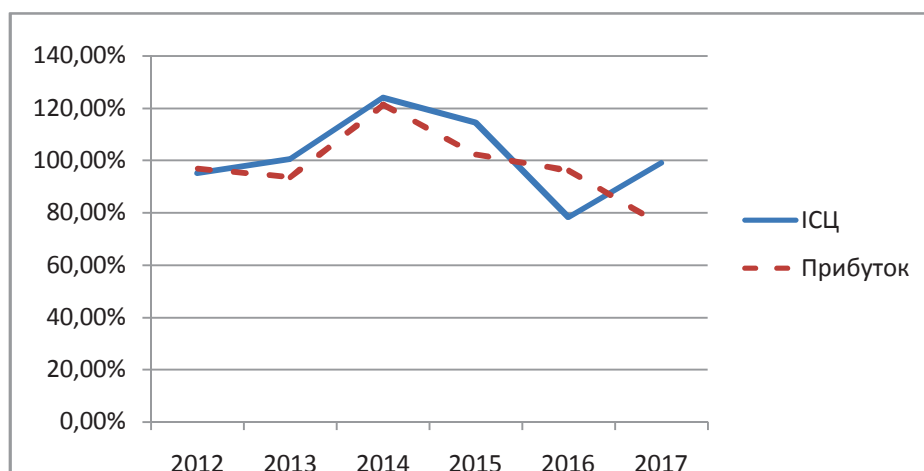

Рис.1. Порівняння динаміки темпів зростання ІСЦ та доходів домогосподарств у формі прибутку та змішаного доходу

Таким чином одним з наслідків зростання рівня інфляції в Україні є певне підвищення «ділової активності» домогосподарств з метою збільшення частки прибутку та змішаного доходу в їх сукупних доходах. При цьому однією з головних проблем може бути недостатній рівень загальної та спеціальної підготовки, що спонукає домогосподарства здійснювати інвестиції у власний людський капітал. Моделювання залежності рівня доходів домогосподарств від людського капіталу підтвердило ефективність такої економічної поведінки [4].

При цьому саме така активна стратегія дозволяє позитивно впливати на економіку держави, здійснюючи інвестиції не опосередковано (через фінансові інституції), а безпосередньо, що в умовах інфляції та нестабільності відповідає нижчому рівню ризику, адже вирізняється більшою адаптивністю.

Список використаних джерел:

1. Індеси споживчих цін на товари та послуги / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/operativ>
2. Зміна дефлятора валового внутрішнього продукту / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Доходи та витрати населення / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Іванов Р. В. Двофакторна модель раціональної дохідної поведінки домогосподарства / Р. В. Іванов // Бізнес Інформ. – 2015. – №2. – С. 108–112.